مسئوولیت متن و شکل بدوش نویسندهٔ مضمون میباشد، عقیدهٔ نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاین نمی باشد

دکتر فیض‌الله جلال ۲۰۲۶/۱۱/۱۰

پرسش های بنیادین

به آن عده روشنفکرانِ سبک‌مغز که سال‌هاست همراه با افراد وابسته به جعل و ارتجاع، قلم و زبان‌شان را در خدمت نیروهای قاتل و جنایت‌کارِ کشور قرار داده‌اند:
قصدِ من تخریبِ شخصِ خاصی نیست؛ بلکه پرسش‌هایی طرح می‌کنم دقیق و بنیادین‌اند و خطِ فکری و سیاسیِ ما را از هم جدا می‌سازند. امید دارم پاسخ‌ها و نقدها صادقانه، مستند و در راستای منافع واقعیِ مردمِ افغانستان باشد.
۱ .احمدشاه مسعود با کدام اندیشه، فکر و برنامه جهاد را در دورانِ ریاست‌جمهوریِ شخصیت ملی کشور شهید سردار محمد داود خان براه انداخت؟ آرمانِ او چه بود و بر چه پایه‌های فکری و سیاسی‌ای ایستاد؟
روشن کنیم که هدفِ جهاد از نظر او چه بود: مقابله با چه نیرویی و برای دست‌یابی به کدام نظمِ سیاسی؟
۲ .در جریانِ مبارزه‌اش، احمدشاه مسعود با کدام افراد و جریان‌های سیاسی و ایدئولوژیک سازش‌ناپذیر بود؟
مرزِ اختلافِ او با دیگر رهبرانِ جهادی کجا بود و این اختلاف‌ها چگونه شکل گرفت؟
۳ .آیا پروتوکولِ پنجشیر و هر نوع رابطه یا تماسِ اطلاعاتی با دستگاه‌های شوروی در طولِ جهاد، به قدرت‌گیریِ وی انجامید یا انتقالِ قدرت را برای او فراهم ساخت؟ شفاف‌سازیِ ابعادِ هرگونه رابطه یا تعامل اطلاعاتی ضروری است.
۴ .چطور قتلِ پهلوان احمدجان و صدها معلم، روشنفکر و آزادی‌خواه در پنجشیر را توجیه می‌کنید؟ آیا این گونه قتل‌ها را می‌توان با شعارهایِ جهادی و اسلامیِ آن زمان انطباق داد یا باید آن‌ها را جنایتِ جنگی و غیرقابل‌پذیرش دانست؟
۵ .آیا قتلِ دسته‌جمعیِ «چاه آهُو» را قهرمانی می‌دانید یا جنایت؟ روشن گفته شود که معیارِ شما در قهرمان‌خواندن یا جنایت‌خواندنِ چنین اعمالی چیست؟
۶ .سریالِ ترورها - قتلِ فرماندهانِ تخار و بدخشان که یکی پس از دیگری در مدتِ چند سال ترور شدند - آیا با افکار و اندیشه‌های اسلامی سازگار است یا ریشه در جاه‌طلبی، خودخواهی و منافع ماکیاولی داشت؟ تحلیلِ علل این حذف‌های سیاسی واجد اهمیتِ تاریخی است.
۷ .فهرستی از قتل‌ها و حوادثِ مهم که بارها مورد ذکر قرار گرفته‌اند:
قتلِ وکیلِ سید محی‌الدین صیاد (فرمانده نامدارِ جمعیت)، قتلِ مولوی خردمند (عضوِ حزبِ اسلامی)، قتلِ سید نجم‌الدین واثق (فرمانده معروفِ جمعیت)، انفجارِ هلیکوپترِ استاد غلام محمد ارین‌پور، قتلِ استاد صوفی قربان و دانشمندانِ بدخشان همچون استاد سایف، قتلِ فرمانده بهادر مدافع در کشم، قتلِ داکتر سید حسین تخاری، ترورِ مسعود حشمت فیض‌زاد (رئیسِ جنایی وزارتِ امورِ داخله)، قتلِ مولوی عزت سیابی تخاری، قتلِ سرمعلمِ فضل از روستای سمنداو تخار، قتلِ ملا ودود، قتلِ قاضی

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارئ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ

اسلام اشکمشی و صدها روشنفکر و عالمِ دین در بدخشان، تخار، کندز و بغلان - این همه چه انگیزه‌هایی داشت؟ انگیزه‌ها تا چه اندازه سیاسی، قومی یا شخصی بودند؟
۸ .نفاق و تفرقه میانِ فرماندهان، تحریکاتِ داخلی و قراردادنِ یک گروه در برابرِ دیگری در اندُراب، خوست، فرخار و بدخشان و تقابل‌هایِ ناشی از آن که به لشکرکشی و مرگِ صدها جوان و آوارەسازیِ هزاران دیگر انجامید - این‌ها را باید به‌عنوانِ پیامدِ چه ساختارها و روحیاتِ سیاسی بررسی کرد: آیا ریشه در افکارِ اسلامی دارد یا در جاه‌طلبی و رقابتِ برای قدرت؟
۹ .مشارکت در قتلِ شصت‌هزار غیرنظامیِ کابل، ویرانیِ تاریخیِ کابلِ زیبا، و مهاجرتِ دسته‌جمعیِ هزاران خانواده - چگونه تحلیل می‌شود؟ چه کسانی مسئولِ این فاجعه‌اند و چه دلایل و عوامل موجبِ تسهیلِ آن شد؟
۱۰ .نقشِ برخی عالمان، شخصیت‌ها و نخبگان در انتقال قدرتِ از داکتر نجیب تا احمدشاه مسعود چه بود؟ آیا عهدشکنی‌هایی رخ داد و این عهدشکنی‌ها چه تأثیری بر اعتمادِ میانِ نظامیان و روشنفکران گذاشت؟
۱۱ .آیا فجایع غربِ کابل و افشار و جنگ‌ها با گروه‌های اوزبیک‌تبار در شمال و جنگِ با حزبِ اسلامی و گروه‌های پشتون‌تبار که موجبِ تباهیِ مردمِ کابل شد، در حافظهٔ جمعیِ ما جای دارد؟ این تحولات را چگونه باید تبیین و عدالت‌خواهیِ موردِ نیازِ آن‌ها را چگونه تأمین کرد؟
۱۲ .در بارهٔ نقشِ شاگردان و یارانِ استاد ربانی در کنفرانسِ بن: آیا معامله‌هایی صورت گرفت که به نفع طبقه‌ای خاص و پایانِ مشروعیتِ نمایندگیِ وسیع قومی انجامید؟ آیا این کنش‌ها سهمِ خاصی را برایِ تاجیکان ایجاد کرد و آیا این امر نتیجهٔ سیاستِ هویتی بود یا ضرورتِ سیاسیِ زمانه؟
۱۳ .ترورِ برخی فرماندهانِ برجسته - جنرالِ داوود داوود، جنرالِ شاه‌جهان نوری، جنرالِ سیدخیلی پروانی، جنرالِ مطلب‌بیگِ تخاری، وکیلِ احمدخان سمنگانی - آیا این‌ها تلاش‌های سازمان‌یافته برای حذفِ رقبا به منظورِ انحصارِ رهبری بودند؟ هدف چه گروه‌ها و چه منافع قومی یا سیاسی‌ای را دنبال می‌کرد؟
۱۴ .سرنوشتِ اردویِ ملی - به‌ویژه قوای هوایی با طیاره‌های شکاری و رزمی، هلیکوپترها، راکت‌های پیشرفته، تانک‌ها و توپ‌های دوربرد و سلاح‌های سبک - به کجا انجامید؟ آیا دشمنانِ مردمِ افغانستان عمداً ارتشِ ملی را تضعیف و نابود کردند؟ بررسیِ ساختاریِ این فرایند و نشان‌دادن عاملان آن لازم است؛ زیرا تبعاتِ این فروپاشی هنوز هم ادامه دارد.
در پایان، از روشنفکرانِ مردد و آنانی که هنوز دنبالِ بازیِ واژگان‌اند تقاضا دارم:
زبان، قلم، انرژی و ذخیره‌هایِ فکری‌تان را در خدمتِ نیروهای فسادپیشه و ارتجاعی قرار ندهید. از شخصیت‌سازیِ کاذب و مقایسهٔ چهره‌های بزرگِ تاریخ با افرادِ کوچک بپرهیزید. حقیقت را بی‌پرده، بی‌طرف و بدون تعلقاتِ قومی یا منافع شخصی بیان کنید. روشنیِ فکر و نقدِ واقعی، وظیفهٔ روشنفکر است؛ روشنفکر نباید سخنگویِ دزدان، قاچاق‌بران، قاتلین و تروریستان گردد. آنانی را که راه را به اشتباه رفته‌اند نقد کنید، اما از ستایشِ بی‌مبنا و حمایتِ از جنایتکاران بپرهیزید.
شرمساری بر آنانی باد که در خدمتِ قاتلینِ مردمِ افغانستان، به خصوص مردمِ شریفِ و بی گناه ولایات و شهر کابل، قرار گرفته‌اند و قتل‌هایِ فردی و دسته‌جمعی را به مسائلِ سیاسی یا قومی تقلیل می‌دهند. قاتل، قاتل است؛ جنایتکار، جنایتکار است. من به شما اطمینان می‌دهم که با این گونه جفاها و تحریف‌ها دیگر امتیازی به دست نخواهید آورد.
برکرفته ازصفحهٔ فیسبوک عبدالهادی هادی

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړيکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په ځير و لولئ